

Preventivlagen befordrar könssjukdomar och fosterfördrivning.

Dr Anton Nyström belyser för Politiken lex Thyréns förhållande till det allt mer oroväckande tillståndet.

läkare därför — men däremot har vi rätt att i vissa fall: svagsinne, syfilis, alkoholism, bäckenförstoppning, ytterlig svaghet m. m., fall alltså då det vore en grymhet att inte hjälpa, avlägsna det ännu ej till foster utvecklade ägget.

— När anser man, att det individuella livet hos fostret börjar? Och finns det någon gräns därvidlag som lagen tar hänsyn till?

— Nej, lagen gör ingen skillnad, men vetenskapen beräknar embryots övergång till foster äga rum 6—7 veckan. I Svärge ha märkvärdigt nog fosterfördrivningsfrågorna nästan alls ej debatterats ens i den medicinska fackpressen, medan man i utlandet, speciellt Tyskland, länge sysslat med dem.

Fackmännen hävdar läkarens rätt att ingripa.

Dr. Nyström visade på, hur i dr. Max Marcuses kända vetenskapliga tidskrift Sexual-Probleme år 1909 frågan grundligt behandlats från rättslig och social synpunkt av dr B. Wilhelm, Amtsgerichtsrat i Strassburg. W. åberopar den framstående österrikiske kriminalisten Gross, som anser att den tid ej kan vara långt avlägsen då avbrytandet av havandeskap genom läkare ej är straffbart under givna förutsättningar. För egen del anser dr Wilhelm, att en laglig bestämmelse borde införas att avbrytandet av havandeskap ej är fosterfördrivning i lagens mening då det anvisas enligt läkarvetenskapens regler. Han menar också, att man bör ta hänsyn till vissa yttre förhållanden som många läkare anser vara av stor betydelse, då de medför fara för hälsan, såsom talrika havandeskap och fattigdom som ej tillstädjer nödig vård etc.

Dr E. Ritter v. Liszt, k. k. Bezirksrichter i Wien, har enligt referat i Sexual-Probleme 1911 i sitt arbete Die kriminelle Fruchtabtreibung angivit som sin ståndpunkt: "Fruchtabtreibung bör vara straffri, då den företages inom en lagligt fastställd ej för lång men ej håller alltför kort frist i början av havandeskapet och makarna — vid icke-äktenskapligt havandeskap blott den havande — är med om fördrivningen samt denna företages av sakkunnig och ansvarig läkare."

Dr Max Hirsch — för att nämna ännu en tysk auktoritet — gör i sitt arbete Fruchtabtreibung und Präventivverkehr (1914) följande uttalande:

(Forts. Å sid. 3.)

För några dagar sedan offentligjordes i prässen de senaste siffrorna rörande de veneriska sjukdomarnas utbredning, siffror som helt enkelt var fasaväckande och som borde mana till den grundligaste undersökning från myndigheternas sida för att söka nå det onda i dess rot. Dessa siffror i förening med de sorgliga avslöjanden som Sporsénska fosterfördrivningsmålen för ett par månader sedan brakte ha givit Politiken anledning att hos en av vårt lands främsta vetenskapliga fackmän på de sexuella sjukdomarnas område, den bekante läkaren med. dr Anton Nyström begära ett uttalande om situationen.

— Ja, sade dr Nyström, det är ingen glad praktik i normala fall, den jag ägnar mig åt, men för närvarande är den dystrare än nånsin. Jag är rent förtvivlad. Okunnigheten i könsliga ting är mer fruktansvärd än någonsin. Varför? Därför helt enkelt, att vi läkare ej längre får som förr offentligt framträda och ge våra råd. Preventivlagen har en fruktansvärd skuld i det försämrade tillståndet. Detta både vad det gäller fosterfördrivningarna och den veneriska smittan.

— Kan man alltså enligt doktors mening ställa lex Thyrén i direkt samband —

— Utan tvivel. Denna idiotiska lag har påtagligt befordrat både fosterfördrivning och könssjukdomar. Sedan all offentlig upplysningspropaganda om preventiva medel förbjudits, har folk blivit så okunniga att de tror t. o. m. inköpanDET av preventiver vara olagligt.

Namnet "fosterfördrivning" får ej användas om läkarens terapeutiska abort.

Vad först ordet fosterfördrivningarna beträffar, bör man bestämt skilja på verklig fosterfördrivning — d. v. s. kvacksalvares ingrepp, en handling som givetvis bör vara straffbar — och av läkare företagen terapeutisk abort enligt s. k. patologisk indikation. Vi läkare talar aldrig om fosterfördrivning och ingen hederlig läkare utför sådan — jag vill inte misstänka någon svensk

Preventivlagen befördrar könssjukdomar och fosterfördrivning.

(Forts. fr. sid. 1.)

"Av oaktsamhet göres ofta våld på språkets anda, då skillnaden i ordbegreppet ej skarpt beaktas. En ändring härutinnan är i hög grad önskvärd. Jag föreslår terapeutisk eller medicinsk abort för läkarens ingripande och fosterfördrivning för förbrytelsen."

Den uppfattning, som jort sig gällande bland nyare auktoriteter är således, fortsätter dr Nyström, att den artificiella aborten tillhör läkarens värksamhet liksom annan medicinsk behandling. Det kan måhända i detta sammanhang intressera, att i Norge ett nytt lagförslag lär vara under förberedelse just nu beträffande fosterfördrivning. Norrmännen har också till vederbörande strafflagsparagraf (§ 245) fogat en av nuvarande norske ministern i Stockholm Hagerup utarbetad förtydligande kommentar, vari göres gällande, att straff ej följer för kvinnan då handlingen ägt rum efter läkarens ordination för att rädda henne från fara till liv eller hälsa.

Preventivlagen hindrar kampen mot könssjukdomarna.

Som sagt, de ökade fallen av fosterfördrivning i Svärge har delvis sin förklaring i preventivlagen, och än mer är detta förhållandet med den veneriska smittans så fruktansvärda tillväxt. Då man inte får tala till människorna om medlen att undvika könssjukdomarna, så är det naturligt att de sistnämnda tilltar. För någon tid sedan höll dr Strandberg i Läkaresällskapet ett intressant föredrag om de profylaktiska åtgärderna mot dessa sjukdomar inom tyska armén. Det är ju i förbigående sagt så att fast man i Tyskland har en lika abderitisk preventivlag som här, så *bryter tyska krigsledningen denna och förser soldaterna med preventivmedel under kriget*. Strandberg gav i sitt föredrag en upplysning som visar, hur svårt det är att tala förnuft i Svärge efter preventivlagens införande. Han meddelade, att då svenska dermatologiska sällskapetets flygblad, som avser att bringa upplysning om de veneriska sjukdomarna, för någon tid sedan skulle omredigeras, kunde det på grund av preventivlagen ej längre innehålla några ingående och effektiva råd om könssjukdomarnas förebyggande utan måste inskränka sig till några intetsägende allmänna fraser för att ej kollidera med lagen!

— Dr Nyström har ju också haft motigheter i upplysningsvärksamheten?

— Ja, jag fick som ni minns åtal på mig 1909 för ett föredrag i Sällskapet för humanitär barnalstring. D. v. s. jag höll det i tro att mötet var slutet. Nå, det vart bara 100 kr. Emellertid har jag haft åtskilligt med trassel för preventivlagens skull. När häromåret femte upplagan av min bok *Könslivet* skulle ges ut, måste jag för att undgå åtal avlägsna ur den allt som rörde preventiva medel, och följderna blev att publiken fick en försämrad i st. f. en förbättrad upplaga, enär den ej fick veta vad den just framför allt borde veta. 1913 höll jag upplysningsföredrag om könssjukdomarna 10 gånger i Stockholm och 2 i Eskilstuna, varvid jag utdelade i tusental små flygblad: till kvinnorna "Akta er!" och till männen "Akta kvinnorna!" — dessa upprop lästes i korrektur 4—5 gånger av en juris professor, en advokat och en domare, innan jag kunde vara säker mot åtal.

Gulasehbaronerna medvärkar till ökad smitta. 57

— För övrigt får väl könssjukdomarnas ökning anses bero på rent sociala orsaker?

— Säkerligen. Den såväl som fosterfördrivningens tillväxt. Någon skuld får man väl tillskriva den stora frekvensen av utläningar i Stockholm. Annars är det naturligtvis så, att här skapas hastigt rikedomar, gulasehbaronerna gör goda affärer och så följer den gamla vanliga historien med lättfängen rikedom: uteliv — sprit — flickor — ovarsamhet tack vare spriten — ökade veneriska sjukdomsfall.

— Och dr Nyströms råd mot det tilltagande eländet?

— Ja, det råd jag ville ge är jag ju hindrad att ge tack vare preventivlagen. Här står man rent förtvivlad utan att kunna hjälpa. Emellertid är det möjligt att jag under vintern åter kommer att försöka med upplysningsföredrag — så långt nu denna, jag upprepar det, idiotiska lag ger möjligheter därtill.

Dr Nyströms uttalanden ger åtskilligt att tänka på. Då inom kort lex Thyren åter torde bli aktuell, i samband med den stora strafflagsreformen, synes det vara av behovet påkallat att vänsterns och speciellt arbetarpartiets riksdagsmän bereder sig till en kraftansträngning för att söka få bort ur vår lagstiftning denna abderitiska lag, som varit till ingen som helst nytta för sedligheten men till obotlig skada för folk och land.

N.